

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Cacozelvs. Doctvs Antiqvarivs. Oratio III. Capvt XIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

excella, grandia, sesquipedalia. Quid tum? ut istis nebulonibus placeam, more Alexandinarum deliciarum, concidam voculas, & discam, quod ait cognatus meus Persius, author valde bonus, pappare minutum, & dicam. Ego omni officio, vel potius pietate erga te ceteris satis facio omnibus, mihi ipse nunquam satisfacio quanquam & istud, vt iam nimis rude reprehendunt, tam teretes habent, & religiosas auriū fistulas isti, qui se Atticos dicunt, vt nisi bulyro semper affricueris, dicant se sentis, spinis cōscribillari. Nunquam legerunt apud suam Arpinatē Mineruam: *Noctua ab undas, assa apodyteris, mairuratos, et auxiferos dolorum vorricos.* Hæc si dixisset Apuleius, querendus esset Ergenna, qui tanquam fulguritū expiaret, si exierit ex Apuleij ore verbum optimum, quale Mercurius loqueretur, lapis erit istis pusionibus, aut lignum, aut finus, aut aliquid, quod nolo dicere: sic ex ista delicatula Ciceronis bucca, mox erit rosa, sic mel Anticū, Deorum nectar, & cerebellum Iouis. O steriles veri, & inuisores animos: quid præterea peccauit Apuleius nimis metaphoricus est, hoc est dicere, nimis facundus est, nimis ingeniosus. Non te pudet, purpurata simia, crimini dare, quod tu in Oratore alijs summae laudi tribuis. Verba tua ipsissima, etsi puro os meum ijs inquinatis tamen dicam, vt te mendacij nobilissimū conuincam. Ex omni genere frequentissima translationes erunt, quod ea propter similitudinem transferunt animos, & mouet huc illuc, qui motus cogitationu celeriter agitur, per se ipse delectat. Teneris, homo nauissime, teneris tenebrio, stigmata, trifurcifer, & hodie non euades, quin hæc, aut de tuis libris delueris, aut me eloquentissimum hominem confessus fueris. Vtrum fac me durum, asperum, incultum, morosum, idcirco ab hoc graui auditorio silere iubebor? Ego cum Asinus essem, etiam a barbaris latronibus captus, bene, clare hinniēbam, ita hinniēbam, ne putes improprie dictum, nunquam enim sui degener asinus, & tui similis, nunc me rudere prohibebis? Quare? quia adolescentū studia corrumpe, scilicet? Vtrū magis corrumpe, an Patacio, qui molles tibias inhat? an Misenus, qui tuba canit? Tu famigerabilis tua lasciuia paterni sanguinis venas omnes obturasti: ego læcetosum classicum, quasi Triton aliquis Ionacū concha, smaribus animis Iatono, nec curio, an bene dicentis flectatur colus, an artificiose discapedinentur digiti: hoc vocas, corrumperere. Date illi, iudices, date illi

amphotidas, ego quomodo latialiter appellatur nescio, cum asinus essem, nunquā tuli, idcirco tam longe aures meæ exereuerunt. Date igitur illi amphotidas, vt tuas aurículas inuoluat, ne aut gelui, aut verbis Apulianis pateant, vtrumque enim reformidat. Stultus ego sum, qui plura cum isto Cicero disputo, videris caullæ meæ æquitatem, & simplicitatem innocentie: Date mihi, iudices, quod habeo, vt homo mei arbitrij sepe, aut loquar, aut rudā, aut hinniā, vt volueris, & hunc virulentissimum accusatorem meum grandi infortunio mactate: si autem me damnaueritis, hodie ad vltima mearum miseriarum detruar, inter asinos amanissimos quondam fratres meos, ærumnositatum mearum cruciabilitates, ci labili voce in æternum, infelicitatus lamentabor.

DIXI.

CACOZELVS.

DOCTVS ANTIQVARIVS.

Oratio III.

CAPVT XIX.

Εκός δικας όςις αλιός, Procul, o procul este profani. At illi opici nebulones, si quid febri- culotiperiodi cōferuminarint, cōtinuo se Hypobolym eos autumāt Saaxapas, aut quod bos est in quadra argentea, ἀκείρσει γάρ, vt ait Sappho, ἤ πρόων ελικώ. & vel vt noster Pindarus, κόρακες ός χαρδεν Διός πρός όρνιχαβείαν έωφομιδες ταύτ έσι κέ σωμαλματα, Itaque mihi non Suadam, sed hirundinem, non Sirenas, sed boues in ore habere videntur, dum instat densa grandinis, vt Auonij verbis vtar, torrente lingua perstrepere se putant. Odi loques Corinthios, intelligit me, qui Iulium Polucem legit. Non possum ferre Archina creptaculam, Arabios Tibicines, Daulias cornices ἀυρογλωήτες, Telenicias Echones, Κερωχου Ποληγαίς. Doctus sum, & apud doctos loquor ex Zenodoto, Diogeniano, Agatha, Cortipo, Protagoride, Pachimerio, si quis hic άγαμίς τ, quo tunc Plato έπι τω afferat suam Calepinum, alioqui ad meas hallucinabitur orationes, vt harpasta ad colores. Sic est, sic est eruditè dicendum, non more Bucconum istorum, qui vix a Grammatica apolactizati in peritodulis sine vlla verborum contectuatione

M

allu.

alludiant, & toti sunt in derunicinanda oratione, hoc unum curantes, ut dispalescat. Ad Cutilidonio campos istas phaleras: aut doctum esse oportet, aut fatuum, nihil medium. Hamaxari me maucim ruri incuruiceruicum pecus, omni chalco expeculiatum, quam esse de eorum comedestricorum numero, quibus nisi Ciceroniana verba in ventrem deciderint, hi ieiunant, sicut dum caletur cochleae. Stylus meus est, ut Philostratus ait de Sophocle, *μυστὴν ἀνθρώπων*, Batti silphium, Telephi ocytiparium, Phcebi cortina hic docti homines habent quod exdorsu fuerit, & comedant non in Ciceronis orationibus, quas si exoffares omnes, non medullitae eruditionis guttulam inuenires.

Auent, auent daedaloglossi audire recondita non mutuata de triuuis vocabula.

Quere ab illis profanis, & reconditoris doctrina *ἀμολύτης*, quomodo istam blandam capitis luxuriam appelles, quam *πλόκαμον* Apollonius *βόστροχος* Coluthus, *ἄνδρα Κόρη* Nonnus, iubam Seneca nominat: illi tibi continuo capillos, aut si quid velint insanire, concinnos, ad summum coinatum simbrias appellabunt. Hec norunt omnes ante alpha, & beta puella. Ego mallones, mallones nuncupo: Deinde illi me aspiciunt, & quaerunt, quid verbi sit? Bardi, Barones, Saturnie Laeme, *ἀπρὸς δῖον* Si oportebat vos legisse Anastasium Bibliothecarium, qui sic scribit. *Benedictus una cum clero & exercitu suscepit mallones capillorum Dominorum Iustiniani, & Heraclij filiorum clementissimi Principis, simul & eius iussione, per quam significabat eosdem capillos direxisse.* Ex quo penitissimam antiquitatem eruo, exhibitionem mallonum fuisse mancipationis symbolum, & confirmo ex

Mallones dicuntur capilli, Exhibito capillorum symbolum mancipationis.

Paul. Diac. h. c. e. 15. vet. edit. 49. noua 53.

Idolorum prima superstitio. Cyrill. l. 1. eor. Iul. Diadym. l. exeg. Hier. proem. ap. ad Titum.

Paulo Diacono: Circa haec tempora, inquit, Carolus Princeps Francorum Pipinum filium suum ad Luitprandum direxit, ut eius iuxta morem capillum susciperet, qui eius Casariem incidens, et pater esse dicitur est, multisque eum aetatem regis muneribus, genitori remisit.

Haec recondita, pergo ad reconditoria. Notum Ciceronianum templum, templum, aut sanum appellat, ego draconium indigito: cur autem ex penetrabilibus sanctissimae philologiae explicat? Video apud doctissimos homines diuidias esse de Idolorum prima superstitione, Cyrillus l. 1. contra Iulianum Caeopem, primum omnium simulachrum finxisse Iouis summi Deorum memorat. Didy mus lib. Exeg. & Hieron. proemio in epist. ad Titum Creten-

sum Regem Melisseam inducunt: a quo superstitionis semina pullularunt. Diodorus, & Eusebius Phrygibus ascribunt. Atlantides Africae populi, primum apud se regnasse Deum Vranon gloriantur. Sanchuniaton Berythius apud Porphyrum, atque Eusebium Phoenicibus initium Theologiae, & religionis arrogat: Lactantius Chanaanais. Ammonius in antiquitatibus tradit Belum, statuum primum Nembroto parenti, inter Diuos, ut putabat, relato rexisse, de quo copiose tractat Theophilus lib. 3. ad Antiochum. Placides Fulgentius, & Diophantes Lacedaemoniorum auctor narrat, Sinophanem Aegyptium, primum simulachrum *εἰδὸδόνης* in folamen rapti filij crexisse. Rabbi Salomon antiquitatis nomine commendat Thamar Idolum Adonidis concauum, cuius oculos plumbo implebant sacrificijs, & accenso intus igne plumbum liquebat, ex quo simulachrum flere videbatur.

Sanchuniaton. Berythius. Porph. l. 1. Euseb. lib. 1. ad Antiochum. Thamar Adonis.

Ego vos draconem, cuius etiam mentio est apud Danclem, primum templo, & statua, a Babylonis cultum fuisse, ex quo templa dicta Draconia inueni, inueni apud Strabonem Geographum, non quod pueri in faba.

Draconem. Strabonem.

Iam vero roga istos Perido technitas, quomodo cultum Deorum vocent? adorationem, credo, aut simile quiddam garrient, ad Pannuceas Baucides ista vocabula: Nos Antiquarij vertiginem appellamus. Cur ita? si qui hic adestis penitioribus literis nondum initiati, facessite *τελεταῖς ἀνοργαίσις*, sum reuelaturus.

Draco. Babilon. superstitio. Strabonem. 439.

Democritus Deum nominat, *νοδὺς ἐν πύρρι* οὐδὲ ποιεῖ, mentem in igne circulari. Hermes ille ter maximus, circulum, cuius centrum vbiq; est, circumferentia nullibi. Pythagoras *προσκειμένῳ δὲν περιφερομένῳ* censet, & peracto sacrificio galli circulum ex hostiarum sanguine, in ara illumunt, dicunturque id temporis *τελεταῖς*. Ideo vertiginem, cultum diuinum insigni vocabulo dici oportet. In eodem genere est, quod effabor, deprecationes malorum, quas illi appellant. Nos docti de meliore vena formati, diamiltoses dicimus.

Vertigo. Circulum in sacris. Democritus ex Iulio Megisto alijs.

Pandite nunc Heliconae Dea, dum istud Aegyptij, si quando deprecaturus sum, inueniam, aut clades, & ruinas, memores (credo) illius diei, quo a caede Angeli liberati sunt Israelitae, qui agni sanguine postes domorum delinierunt, solent intrante Aequinoctio verno, accipere rubricam, (quam militum Graeci appellat) hac greges vngunt plantas, & omnia, a quibus

Quid diamiltosis. Deprecatio. Rubrica Purpurina.

laem cupiunt auertere: *Χρῆσι μὲν τὰ πρόβατα χρῆσι τὰ δένδρα, τὰς λοκάς, καὶ τὰ ἄλλα φημιζόντες, καὶ λέγοντες, ὅτι τὸ πῶς ἐν ταύτῃ τῇ ἡμερηκατέπλεθρον τῶν οἰκισμένων, τὸ ὃ σχῆμα ἔσται τὸ πορτόν ἀλεχτήριον ἐπὶ τοσαύτης, καὶ πιαύτης πάγης.*
 Ex hoc diamiltosin, siue rubricissimum malorum per amuleta, auertruncationem, tanquam ex tripodē pronuncio. Ite nunc, ite Ciceroniani Pflaphornithes, cum vestra Tullia. Si nondum pentissimam eruditionem meam agnoscitis: exponam vobis quot canes habuerit Polyphemus Cyclops, quæ fuerunt singulorum nomina, quot dentes Hecubæ, quot gradus in Capitolio, quot Romæ araneæ, tempore Heliogabali, quot mures in Aegypto, sub Sethone, qui primi tulerint Sarabara, vos facias femorales, aut cruales dicitis, Symmachus Braccas, Aquila Anaxyridas, Theodotio melius Sarabella. Sed opinor, leonem ex vngue, doctum virum, etiam tum in raris cernius, ad Adonia, & Polyphili hortos venire nihil necesse est. Quin istum igitur nuggerulum genij, & ingenij expertem, Morboniam abire iubemus, vt cochleas suas illic pueris diuendat, & in Doctorum cœtu, quasi Seriphiana perpetuo obmutescat; sic cenleo, Apulcio nostro in omnibus *ὁμοτῆτος*.

uem (vt scitis) & syncetum, adeoque eruditum, vt eius orationes Ciceronianis anteferant scholastici. Interim dum bibit, in conuiuio memoriam, quam natura iam dempserat, ebrietas subducit.

Interrogat, quis ille vocaretur, qui in imo recumbebat: Erat autem Castius, quem ipse inuitarat, & cum sæpe subiectum à Nomea clatore nomen Cestij excidisset, nouissimè feruus, vt aliqua nota memoriam eius faceret certiore, interroganti Domino, quis ille esset, qui in imo recumberet? ait hic est Castius, qui patrem tuum negabat literas scisse: dicebat enim vir bonus, quod erat magna libertate, Ciceronem scire tantum garrere. Hic Ciceronis filius afferri protinus flagra iubet, & de Cestij corio in mensa hospitali satisfacit patri. Rogo vos, quid hoc est, nisi tyrannis est? Senatorem virum flagris cædi ad mensam hospitis, quod ea, quæ de Ciceronis orationibus cæferet, ingenuè dixisset. Equis P. C. tam puer inter nos, cui istæ orationes placere possint, anfractus periodum, verba, & nugæ, araneæ sine calce, loquacitas tam sterilis ingenij, quam plena redundantis luxuriæ, omnia dixerò, si vnum dixerò. Nihil est M. Tullius præter vocem, cui tamen ita studuit, vt maluerit semper totum mundum turbari, quam vnam ex suis periodis. Hic vos appello, *Fidas & veritas*, quo pristina sæcula: non ita maiores nostri, non ita loquebantur, non hac verbositate terrarum orbem subegerunt: satagebant bene agere, loqui sobrie, & concisè.

Castius Ciceronis censor vapular.

Aeriter inuehitur in stylum Ciceronis.

BVTEONIS PRO SICCIS,

Oratio IV.

CAPVT XX.

PATRES Conscripti, quousque hunc Regem feremus? an etiam cupit in stylo, vt in vestro olim imperio dictatorem agere, omnia ad libidinem dicere, & si verbum reprehenderit, continuo Vatinijerimus, aut Clodij, aut Catilina. Quis hæc ferat in libertate natus: Audite rem indignam ab isto, vel per istum, quid ad me attinet? patratam, cuius etiam testis est ille, qui in vestro consilio sedet Seneca, vir cum honore nominandus.

Cicero iunior, huius Marci Tullij filius, Asiam prouinciam obtinebat (elitellæ erant boni impostæ, vt dixit illius pater, planè non erat eius onus, quanquam habuit ex paterno ingenio singularem impudentiam. Inuitat, vt sit ad cœnam, Castium Senatorium, virum gra-

Postquam ista Asiatica loquacitas in urbem inuecta est, cœpimus esse ludimagistri, qui prius eramus Imperatores. Cœpimus feruire, quibus prius dominabamur. Non satis est nos perijisse, nisi & posteritatis oculis imponamus, & in dedecus Romani nominis istas euulgemus ineptias: verum, quid dico, parum est, etiam apud inferos Ciceronianè loqui cogimur. Censeo P. C. Censeo, vt nullus iam senator fiat, qui Apparatum non habeat, & si verbum minime Ciceronianum dixerit, vapulet sexcentis plagis. Ita mire bene res vestra se habebunt. O nos stupeos homines, qui hæc patimur! O fordida pectora, O turpes auriculas! heu quandiu puci erimus? Nam si sensum vllum habereamus, non dicam senatoris, iam enim perdidimus, sed hominis, postremum nobis iste conuiciator insultaret.

Quid Sarabara.

Seneca in contron. Ciceronis filium Castium castigari ostendat.

